

Sygn. akt VI Ga 28/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 maja 2016 r.

Sąd Okręgowy w R. VI Wydział Gospodarczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Barbara Frankowska

Sędziowie: SSO Anna Walus-Rzasa (spr.)

SSO Renata Bober

Protokolant: st. sekretarz sądowy Magdalena Kamuda

po rozpoznaniu w dniu 28 kwietnia 2016 r. w R.

na rozprawie

sprawy z powództwa: E. S. i M. G.

przeciwko: J. S.

o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego

na skutek apelacji pozwanego od wyroku Sądu Rejonowego w R. V Wydziału Gospodarczego z dnia 22 września 2015 r., sygn. akt V GC 585/15

I. oddala apelację,

II. zasądza od pozwanego J. S. na rzecz powodów E. S. i M. G. kwotę 1.200 zł (jeden tysiąc dwieście złotych) tytułem kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

Sygn. akt VI Ga 28/16

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 11 maja 2016 r.

Powodowie E. S. i M. G. prowadzący działalność gospodarczą pod firmą (...) spółka cywilna z siedzibą w D. pozwem z dnia 21 kwietnia 2015 r. skierowanym przeciwko pozwanemu J. S. prowadzącemu działalność gospodarczą pod firmą Zakład (...) z siedzibą w D., wnieśli o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego w postaci wyroku Sądu Okręgowego w R. z dnia 7 lipca 2014 r., sygn. akt VI GC 408/134 zaopatrzonego w klauzulę wykonalności, w części dotyczącej odsetek zasądzonych od powodów na rzecz pozwanego w kwocie 37 201,96 zł. Uzasadniając swoje żądanie powodowie podali, iż w/w wyrokiem Sąd Okręgowy w R. zasądził od powodów na rzecz pozwanego kwotę główną w wysokości 228.829,02 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 11 października 2013 r. do dnia zapłaty. Powodowie wskazali, iż w dniu 21 stycznia 2015 r. dokonali spłaty kwoty 264 444,85 zł oraz w dniu 26 marca 2015 r. kwoty 25 645,13 zł. Na potwierdzenie przedłożyli wyciągi bankowe z dokonanych operacji, zaznaczając, iż w poleceniach zapłaty wyraźnie oznaczyli tytuł zapłaty. Na podstawie wniosku o wszczęcie postępowania egzekucyjnego złożonego przez pozwanego Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w R. J. K. prowadził postępowanie egzekucyjne pod sygn. akt KM (...) w którym wyegzekwował na rzecz pozwanego J. S. kwotę 37 201,96 zł tytułem odsetek ustawowych.

Powodowie reprezentowani przez profesjonalnego pełnomocnika skierowali do wierzyciela pismo zawierające żądanie wycofania wniosku egzekucyjnego, które to pozostało bez odpowiedzi. Powodowie wskazali, iż z uwagi na fakt zaspokojenia wierzytelności oraz prowadzenia dalszej egzekucji komorniczej wobec ich majątku, pozew o pozbawienie wykonalności jest uzasadniony.

W dniu 25 maja 2015 r. pozwany wniósł odpowiedź na pozew zaprzeczając twierdzeniom pozwanych zawartym w pozwie. W piśmie wskazał, iż z kwot objętych wydanym tytułem wykonawczym pozwani zapłacili odpowiednio: kwotę 1 586,13 zł tytułem odsetek – wpłata dokonana w dniu 26 marca 2015 r., kwotę 24 059,00 zł tytułem kosztów postępowania za I i II instancję w sprawie VI GC 408/13 i IACa 638/14 – wpłata dokonana w dniu 26 marca 2015 r., oraz kwotą 228 829, 02 zł - tytułem należności głównej – wpłata dokonana w dniu 21 stycznia 2015 r. Dokonanych wpłat pozwany nie kwestionował, podał jednak, iż istota sporu sprowadza się do sposobu rozliczenia wpłat. Zdaniem pozwanego kwota 35 615,83 zł nie została zapłacona tytułem realizacji wyroku Sądu Okręgowego w R. VI GC 408/13, a stanowiła realizację porozumienia, w oparciu o które zrealizowana została „ze środków” J. D., który był w stosunku do powodów generalnym wykonawcą prowadzonej przez nich inwestycji w M., pozwany zaś był podwykonawcą J. D. na teźże inwestycji.

Pismem z dnia 8 czerwca 2015 r. strona powodowa wskazała, iż zarzuty przedstawione w odpowiedzi na pozew są bezzasadne, a okoliczności w niej przywołane całkowicie nieistotne dla rozstrzygnięcia sprawy. Powodowie podkreślili, iż nie są dłużnikami pozwanego. Wpłacone kwoty pozwany winien był zaliczyć zgodnie z dyspozycją dłużnika widniejącą w tytule przelewu.

Wyrokiem z dnia 22 września 2015 r. Sąd Rejonowy w R. pozbawił wykonalności tytuł wykonawczy obejmujący wyrok Sądu Okręgowego w R. z dnia 7 lipca 2014 r. sygn. akt VI GC 408/13 w części obejmującej zasądzone od E. S. i M. G. odsetki od należności głównej w kwocie 37.201,96 zł (pkt. I), zasądził od pozwanego J. S. na rzecz powodów E. S. i M. G. kwotę 4.295,00 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania. (pkt. II)

Wydany wyrok został oparty o następujące ustalenia faktyczne:

W dniu 7 lipca 2014 r. Sąd Okręgowy w R. VI Wydział Gospodarczy wydał wyrok, w którym zasądził na rzecz pozwanego J. S. kwotę 228 829,02 zł stanowiącą należność główną wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 11 października 2013 r. do dnia zapłaty oraz kwotą 18 659,00 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania. Powodowie realizując obowiązki orzeczone w powyższym tytule dokonali zapłaty na rzecz pozwanego łącznie kwoty 290 089,98 zł – w dniu 21 stycznia 2015 r. dokonali przelewu kwoty 264.444,85 zł tytułem należności głównej i odsetek, zaś w dniu 26 marca 2015 r. dokonali przelewu kwoty 25.645,13 zł tytułem pozostałej części odsetek. Na poczet odsetek powodowie zapłacili łącznie 37.201,96 zł. Wnioskiem egzekucyjnym datowanym na dzień 2 kwietnia 2015 r. wierzyciel wniósł o wszczęcie postępowania egzekucyjnego, co do kwoty 37 201,96 zł tytułem odsetek ustawowych. Komornik Sądowy pismem datowanym na dzień 7 kwietnia 2015 r. zawiadomił powodów o zajęciu wierzytelności z rachunku bankowego oraz o prowadzonym postępowaniu egzekucyjnym pod sygn. akt KM 710/15.

Pismem z dnia 14 kwietnia 2015 r. skierowanym do wierzyciela powodowie zwrócili się o wycofanie wniosku egzekucyjnego, powołując się na dokonane wpłaty. Pozwany nie cofnął wniosku egzekucyjnego.

Na podstawie tak ustalonego stanu faktycznego i dokonanej oceny dowodów Sąd Rejonowy uznał powództwo w całości za zasadne.

Przyjmując za podstawę powództwa przepis art. 840 §1 pkt 2 kpc Sąd I instancji wskazał, że badanie sprawy w ramach powództwa przeciwegzekucyjnego nie prowadzi do ponownego merytorycznego jej rozpoznania. Sąd bada jedynie zaistnienie przesłanek przewidzianych w art. 840 kpc. Powodowie odpowiednio w dniach 21 stycznia 2015 r. oraz 26 marca 2015 r. zapłacili pozwanemu dług, a w tytułach przelewów wskazali w sposób całkowicie jednoznaczny na poczet jakich wierzytelności świadczą wpłacone kwoty, w tym podali, iż realizują, wynikające z tytułu wykonawczego obejmującego wyrok Sądu Okręgowego w R. w sprawie o sygn. akt VI Gc 408/13, zobowiązanie do zapłaty odsetek ustawowych. Powyższy fakt powodowie wykazali treścią dokumentów bankowych. Powołując się na treść art. 451

§1 kc Sąd Rejonowy wskazał, że świetle treści tego przepisu po stronie pozwanego jako wierzyciela nie istniała możliwość dokonania zaliczenia świadczenia na poczet należności wynikającej z powoływanego porozumienia w sposób odbiegający od wyrażonej w treści przelewów woli powodów. Jeśli dłużnik szczegółowo oznaczył charakter i przeznaczenie dokonanych wpłat wierzyciel nie jest uprawniony do zarachowania ich na poczet innego długu.

Jednocześnie Sąd I instancji wskazał, że istnienie powoływanego przez pozwanego porozumienia (które zakwalifikował jako przekaz w rozumieniu art. 921 § 1 kc) pozostaje bez wpływu na ocenę zasadności powództwa, w szczególności dla sprawy bez znaczenia jest to czy powodowie wywiązali się z porozumienia. Istotą sprawy jest realizacja zobowiązań wynikających z tytułu wykonawczego, którego powództwo dotyczy. Pozwany mimo ciążącego na nim obowiązku wynikającego z treści art. 6 kc, nie udowodnił, że realizując przelewy powodowie świadczyli na poczet innego długu niż wskazany jako tytuł przelewów; nie kwestionował treści dokumentów potwierdzających fakt dokonania przelewów. W ocenie Sądu, wobec treści niekwestionowanych w sprawie dokumentów – potwierdzeń wykonania operacji (k. 14,15) – twierdzenia pozwanego jakoby powodowie nie zapłacili kwoty 35.615,83 zł tytułem realizacji wyroku, „mimo, że tak wskazuje tytuł przelewu wpisany w przelewie wykonanym przez powodów” są całkowicie pozbawione podstaw faktycznych i w żaden sposób nie udowodnione.

Od powyższego wyroku pozwany wniósł apelację zaskarżając go w części w pkt I (pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego w kwocie przekraczającej kwotę 1586,13 zł) oraz w całości pkt II wyroku, zarzucając naruszenie następujących przepisów:

1. naruszenie przepisów kodeksu postępowania cywilnego tj.:

- art. 227 i 224 §1 kpc poprzez ich niezastosowanie i oddalenie wniosków dowodowych zgłoszonych przez pozwanego w odpowiedzi na pozew;

- art 233 § 1 kpc poprzez ocenę potwierdzenia przelewu z dnia 21.01.2015 r. w sposób sprzeczny z zasadami doświadczenia życiowego i logiki – uznanie, że powodowie płacili własne odsetki mimo, że wyrok Sądu Okręgowego z dnia 7 lipca 2014 r. nie był w dacie 21.01.2015 r. jeszcze prawomocny, a pozostała część odsetek tj. kwotę 1586,13 zł powodowie zapłacili dopiero po cofnięciu przez nich apelacji od w/w wyroku i umorzeniu postępowania przez Sąd Apelacyjny w R. (fakty bezsporne);

- art. 840§1 pkt 2 kpc poprzez jego zastosowanie;

2. naruszenie przepisów prawa materialnego tj.:

- 56 kc poprzez jego niezastosowanie;

- art. 58§2 kc poprzez jego niezastosowanie;

- art. 61 kc poprzez jego niezastosowanie;

- art. 451 kc poprzez jego zastosowanie oraz błędną wykładnię polegającą na przyjęciu, że jest to przepis o charakterze bezwzględnie obowiązującym;

- art. 921§1 kc poprzez jego niezastosowanie;

- art. 5 kc poprzez jego niezastosowanie;

3. błąd w ustaleniach faktycznych polegający na przyjęciu, że zapłata kwoty 264 444,85 zł objęta potwierdzeniem przelewu z dnia 21.01.2015 r. nastąpiła tytułem realizacji wyroku Sądu Okręgowego w R. z dnia 7 lipca 2014 r. VI GC 408/13, a nie tytułem realizacji porozumienia zawartego przez powodów z J. D. z dnia 14.01.2015 r.

W oparciu o powyższe zarzuty pozwany wniósł o zmianę wyroku poprzez oddalenie powództwa w zaskarżonej części tj. w części pozbawiającej tytuł wykonawczy wykonalności w zakresie kwoty 35 615,83 zł, ewentualnie o uchylenie

zaskarżonego wyroku w zaskarżonej części i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania przez Sąd I instancji, a ponadto o zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów procesu, w tym kosztów postępowania apelacyjnego wg. norm przepisanych.

Szczegółowe uzasadnienie zarzutów znajduje się w pisemnej apelacji pozwanego.

Na rozprawie w dniu 28 kwietnia 2016 r. powód wniósł o jej oddalenie i zasądzenie kosztów postępowania.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja nie jest zasadna.

Zgodnie z treścią art. 382 k.p.c. sąd II instancji orzeka na podstawie materiału zebranego w postępowaniu w pierwszej instancji oraz w postępowaniu apelacyjnym. Postępowanie apelacyjne polega na merytorycznym rozpoznaniu sprawy, a sąd odwoławczy opiera się na własnych ustaleniach faktycznych i prawnych.

Mając na uwadze treść zarzutów apelacji pozwanego Sąd odwoławczy w ramach uzupełnienia materiału dowodowego dopuścił na rozprawie w dniu 28 kwietnia 2016 r. dowody z dokumentów dołączonych do odpowiedzi na pozew, natomiast pozostałe wnioski dowodowe zawarte w powyższym piśmie Sąd postanowił pominąć, uznając je za zbędne dla rozstrzygnięcia sprawy. Wskazać jednak należy, że nawet uzupełnienie podstawy faktycznej nie zmieniło ostatecznej oceny zasadności roszczenia powodów jakiej dokonał Sąd Rejonowy, która okazała się prawidłowa. W tym zakresie Sąd Okręgowy podziela ustalenia stanu faktycznego, dokonaną ocenę dowodów oraz argumentację prawną przedstawioną przez Sąd I instancji i przyjmuje ją za własną bez konieczności szczegółowego przytaczania.

Wbrew zarzutom apelującego treść porozumienia zawartego w dniu 14 stycznia 2015 r. pomiędzy powodami E. S., M. G., J. M. jako współnikami spółki cywilnej (...) s.c. (...) a J. D., w którym strony tego porozumienia ustaliły zasady spłaty wzajemnych zobowiązań pozostawała bez wpływu dla niniejszego postępowania, jak prawidłowo przyjął to Sąd I instancji. Zaznaczenia wymaga, że powództwo w niniejszej sprawie dotyczyło pozbawienia wykonalności tytułu wykonawczego – wyroku tut. Sądu Okręgowego z dnia 7.07.2014 r. sygn. akt VI GC 408/134 w części dotyczącej odsetek zasądzonych od powodów na rzecz pozwanego. Powództwo było oparte na zarzucie spełnienia świadczenia, a jego podstawę prawną stanowił art. 840 § 1pkt 2 k.p.c. W wypadku powództwa opozycyjnego opartego na tej podstawie przedmiotem badania może być to czy po powstaniu tytułu egzekucyjnego, nastąpiło zdarzenie, wskutek którego zobowiązanie wygasło albo nie może być egzekwowane, a gdy tytułem jest orzeczenie sądowe badanie może objąć również zdarzenie, które nastąpiło po zamknięciu rozprawy, oraz zarzut spełnienia świadczenia, jeżeli nie był przedmiotem rozpoznania w sprawie. Sprawy o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności są bez wątpienia sprawami ze stosunków cywilnych, ale nie ze stosunków cywilnych, które były podstawą wydania tytułu egzekucyjnego, ale ze stosunku wierzyciel – dłużnik zaistniałego wskutek wydania przez sąd tytułu egzekucyjnego i powstania wskutek tego uprawnienia wierzyciela do egzekwowania świadczenia w nim określonego i obowiązku dłużnika do spełnienia tego świadczenia. Powstałe w ten sposób więzi prawne są na etapie egzekucji oderwane od stosunku cywilnego będącego przedmiotem postępowania rozpoznawczego pomiędzy przedsiębiorcami w sprawie gospodarczej. (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 19 stycznia 2011 r. V CSK 199/10)

Poza ramy niniejszego postępowania wychodziło kompleksowe badanie łączących strony stosunków cywilnoprawnych wynikających ze zrealizowanej inwestycji budowlanej, w której powodowie występowali jako inwestorzy, a pozwany jako podwykonawca działający na zlecenie J. D.. Sąd nie mógł w niniejszym postępowaniu badać treści stosunków cywilnoprawnych łączących uczestników inwestycji budowlanej, którzy nie byli stronami niniejszego postępowania oraz dokonywać oceny prawidłowości wywiązania się przez nich z zawartego w dniu 14 stycznia 2015 r. porozumienia względem pozwanego (wierzyciela) J. S., nawet jeśli ustalone w nim zostały zasady wzajemnych rozliczeń bowiem stroną tego porozumienia nie był pozwany w niniejszej sprawie J. S..

Mając na uwadze, że poza kognicją niniejszego postępowania pozostawała treść powyższego porozumienia i kwestia jego wpływu na rozliczenie z pozwanym, nie mogły odnieść oczekiwanego skutku podniesione przez skarżącego

pozostałe zarzuty apelacji odnoszące się do ważności i skuteczności złożonego przez powodów oświadczenia zawartego w tytule przelewu z 21.01.2015 r.

Powodowie natomiast udowodnili w toku postępowania, że uiszcili na rzecz pozwanego jako wierzyciela należności tytułem pokrycia wierzytelności wynikającej z tytułu wykonawczego tj. wyroku Sądu Okręgowego w R. z dnia 7 lipca 2014 r. sygn. akt VI GC 408/134, w tym wierzytelność odsetkową w kwocie łącznej 37 201,96 zł. Uiszczając wpłaty na rzecz pozwanego wprost wyrazili wolę, iż płatności te mają na celu zaspokojenie wierzytelności wynikającej z w/w tytułu wykonawczego - w tytułach przelewów w sposób jednoznaczny wskazali na poczet jakiej wierzytelności świadczą wpłacane kwoty, wskazując m.in., że realizują wynikające z tego tytułu wykonawczego zobowiązanie do zapłaty odsetek ustawowych.

W rezultacie zachodziły podstawy do uznania, że powodowie w oparciu o art. 840§1 pkt 2 kpc byli uprawnieni do domagania się pozbawienia wykonalności tytułu wykonawczego w postaci wyroku Sądu Okręgowego w R. z dnia 7 lipca 2014 r. sygn. akt VI GC 408/134 w części dotyczącej odsetek ustawowych. Nastąpiło bowiem zdarzenie (spłata wierzyciela) wskutek którego zobowiązanie wygasło.

W tym stanie rzeczy orzeczono jak sentencji na mocy art. 385 kpc.

W przedmiocie kosztów postępowania odwoławczego Sąd orzekł na podstawie art. 108 k.p.c. w zw. z art. 98 § 1 i 3 k.p.c. oraz § 12 ust. 1 pkt. 1 w zw. z § 6 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz.U. z 2002 r., Nr 163, poz. 1349, z późn. zm.), zasądzając od pozwanego na rzecz powodów kwotę 1200 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

Zasądzając w/w kwotę wynagrodzenia pełnomocnika powoda Sąd miał na uwadze przepis przejściowy § 21 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych zgodnie z którym do spraw wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie rozporządzenia (1.01.2016) stosuje się przepisy dotychczasowe do czasu zakończenia postępowania w danej instancji.